વિક્રમ સંવત-૨૦૩૬, શ્રાવણ સુદ-૧, સોમવાર, તા. ૧૧-૮-૧૯૮૦
વચનામૃત-૩૨, ૩૪, ૩૬. પ્રવચન નં. ૪

સમ્યગ્દૃષ્ટિકો આત્માકે સિવા બાહર કહીં અચ્છા નહીં લગતા, જગતકી કોઈ વસ્તુ સુંદર નહીં લગતી. જિસે ચૈતન્યકી મહિમા એવં રસ લગા હૈ ઉસકો બાહ્ય વિષયોંકા રસ ટૂટ ગયા હૈ, કોઈ પદાર્થ સુંદર યા અચ્છા નહીં લગતા. અનાદિ અભ્યાસકે કારણ, અસ્થિરતાકે કારણ અંદર સ્વરૂપમેં નહીં રહા જા સકતા ઈસલિયે ઉપયોગ બાહર આતા હૈ પરંતુ રસકે બિના-સબ નિઃસાર, છિલકોંકે સમાન, રસ-કસ શૂન્ય હો ઐસા ભાવસે-બાહર ખડે હૈં. ૩૨.

૩૨. '**सम्यग्दृष्टिको आत्माके सिवा बाहर कहीं अच्छा नहीं लगता,...**' આત્મા અતીન્દ્રિય આનંદમય, અતીન્દ્રિય શાંતમય, શાંતરસ સ્વભાવ ઐસે સ્વરૂપકા જિસકો અનુભવ હુઆ, ઉસકો સમ્યગ્દૃષ્ટિ કહતે હૈં. અંતરમેં રાગસે ભિન્ન, પુણ્યસે ભિન્ન અપની દૃષ્ટિ ત્રિકાલી જ્ઞાયક પર હો, ઉસકો યહાં અનુભવમેં આત્માકા સ્વાદ આતા હૈ. ઉસકો યહાં સમ્યગ્દૃષ્ટિ કહતે હૈં. આહા..હા..! ક્યોંકિ અનંત કાલસે રાગ ઔર દ્વેષકી આકૂલતાકા વેદન કિયા હૈ. અનંત-અનંત કાલમેં મનુષ્ય દિગંબર સાધુ હુઆ તો ભી રાગકી આકૂલતાકા વેદન કિયા હૈ. રાગસે ભિન્ન અનાકૂલ પ્રભુ, ઉસકી ઉસકો ખબર નહીં હૈ. સમ્યગ્દૃષ્ટિ (અર્થાત્) સત્ય જૈસી વસ્તુ પરમપારિણામિક સ્વભાવ અતીન્દ્રિય આનંદ ઉસકા સમ્યક્ યાની હૈ, જૈસી (વસ્તુ) હૈ ઐસી દૃષ્ટિ, ઐસા અનુભવ (હુઆ હૈ). આહા..હા..!

ઐસે સમ્યગ્દૃષ્ટિકો આત્માકે સિવા. અપને અતીન્દ્રિય આનંદકે સ્વાદકે આગે, '**आत्माके सिवा बाहर कहीं अच्छा नहीं लगता,...**' બાહર કુછ અચ્છા નહીં લગતા. આહા..! જહાં અપના સ્વરૂપ... ૩૧વીં ગાથામેં કહા હૈ, '**जो इंदिये जिणित्ता**' અર્થાત્ દ્રવ્યઈન્દ્રિય-યહ જડ, ભાવઈન્દ્રિય-અંદર એક-એકકો વિષય કરનેવાલી ઈન્દ્રિય ઔર પૂરી દુનિયા. ઉસમેં ભગવાન ઔર ભગવાનકી વાણી ભી આ ગઈ. સબ ઈન્દ્રિય હૈ. '**जो इंदिये जिणित्ता णाणसहावाधियं मुणदि आदं**'. દુનિયાસે ભિન્ન હોકર. અપના જ્ઞાનસ્વભાવ, આનંદસ્વભાવ સબસે ભિન્ન. '**णाणसहावाधियं**' અધિક. ભગવાન તીર્થંકરદેવકી ઓર લક્ષ્ય કરનેસે ભી ભગવાન જ્ઞાનસ્વભાવ અધિક આનંદસ્વભાવ (હૈ).

ક્યોંકિ પરદ્રવ્યમેં લક્ષ્ય કરનેસે તો રાગ હોતા હૈ. આહા..હા..! અપની ચીજમેં આનંદ ભરા હૈ. ઉસ ઓરકે ઝુકાવસે, ઉસકી મિઠાસમેં આત્માકે સિવા બાહર કહીં અચ્છા નહીં લગતા.

સમકિતીકો ચક્રવર્તીકા રાજ હૈ, અંતરમેં અચ્છા નહીં લગતા. ઈન્દ્રકા ઈન્દ્રાસન હૈ. શક્રેન્દ્રકો બત્તીસ લાખ વિમાન હૈ. શક્રેન્દ્ર એકાવતારી હૈ, એક ભવ કરકે મોક્ષ જાનેવાલા હૈ. ક્રોડા અપ્સરાએં હૈં. રસ નહીં હૈ, આત્માકે સિવા રસ નહીં હૈ. આહા..હા..! અતીન્દ્રિય આનંદકા નાથ સચ્ચિદાનંદ પ્રભુ અંતરમેંસે જાગૃત હુઆ ઔર ઉસકા સ્વાદ આયા ઔર ઉસમેં ઋદ્ધિ-સંપદા, જગતકી વિપદાસે વિરુદ્ધ સંપદા-આનંદકી સંપદા આત્મામેં ભરી હૈ. આહાહા..! ઉસકી જિસકો લગની લગી ઉસે બાહર કહીં અચ્છા નહીં લગતા. બાહર કહીં અચ્છા નહીં (લગતા). આહા..! શુભરાગ ભી જહાં અચ્છા નહીં લગતા. ક્યોંકિ વહ ભી આકૂલતા હૈ. આનંદ ઔર અનાકૂલ આત્માકે આગે રાગ, તીર્થંકર ગોત્ર બાંધનેકા રાગ ભી આકૂલતા-દુઃખ હૈ. ઈસલિયે કહીં અચ્છા નહીં લગતા. આહા..હા..!

'**જગતકી કોઈ વસ્તુ સુંદર નહીં લગતી.**' આત્માકે આગે '**જગતકી કોઈ વસ્તુ સુંદર નહીં લગતી.**' સ્વર્ગ સર્વાર્થસિદ્ધકા દેવ.

રજકણ કે ઋદ્ધિ વૈમાનિક દેવની,
સર્વે માન્યા પુદ્ગલ એક સ્વભાવ જો.

એક રજકણસે લેકર સર્વાર્થસિદ્ધકે દેવકી ગતિ. 'રજકણ કે ઋદ્ધિ વૈમાનિક દેવની, સર્વે માન્યા પુદ્ગલ એક સ્વભાવ જો.' સબ પુદ્ગલકા સ્વભાવ હૈ. રજકણ યા સર્વાર્થસિદ્ધકા અવતાર. આહા..હા..! યહ શ્રીમદ્કા વાક્ય હૈ. વહ કુછ સુંદર નહીં લગતા.

'**જિસે ચૈતન્યકી મહિમા એવં રસ લગા હૈ...**' આહા..હા..! જિસકો ચૈતન્ય ભગવાન અતીન્દ્રિય આનંદકા રસ લગા હૈ.. આહા..હા..! '**ઉસકો બાહ્ય વિષયોંકા રસ ટૂટ ગયા હૈ,....**' એક મ્યાનમેં દો તલવાર નહીં રહ સકતી. જિસકો આત્માકે સિવા રાગાદિ, પુણ્ય આદિમેં રસ હૈ, ઉસકો આત્માકા રસ નહીં હૈ. ઔર જિસકો આત્માકા રસ હૈ, ઉસકો પુણ્યાદિ પરિણામ ઔર ઉસકે ફલકી ભી ઈચ્છા નહીં હૈ. રુચિ નહીં હૈ, રસ નહીં હૈ. આહા..હા..! ગજબ બાત હૈ! એક ઓર આત્મા ઔર એક ઓર પૂરી દુનિયા. લેકિન ઉસ આત્માકે રસકે આગે પૂરી દુનિયામેં કુછ અધિકતા માલૂમ નહીં પડતી. '**णाणसहावाधियं मुणदि**' ૩૧ ગાથામેં કહા. વહાં તો ભગવાનકી વાણી ઔર ભગવાનકો ઈન્દ્રિય કહા હૈ. ૩૧ ગાથા. તીન લોકકે નાથ ઔર ઉનકી

વાણી ભી પરદ્રવ્ય હૈ. આહા..હા..! અપને સ્વદ્રવ્યકે આનંદકે આગે ઉસકો પરદ્રવ્યમેં કહીં રસ નહીં આતા. આહા..!

'**જિસે ચૈતન્યકી મહિમા એવં રસ લગા હૈ ઉસકો બાહ્ય વિષયોંકા રસ ટૂટ જાતા હૈ.**' ઓહો..હો..! ચક્રવર્તી ક્ષાયિક સમકિતી હૈ. ૯૬ હજાર સ્ત્રિયાં થી, ઉસકા ભોગ ભી થા. લેકિન અંતરમેંસે ઉસકા રસ નહીં થા. આહા..હા..! સ્વામીત્વ નહીં, રસ નહીં. અંતરકી રુચિકા રસ નિકલ ગયા. ક્યોં? કિ રુચિ અનુયાયી વીર્ય. જિસકી અંતર રુચિ હો ઉસ ઓર વીર્ય ઝુકે. સમજમેં આયા? રુચિ અનુયાયી વીર્ય. જિસ ઓર રુચિ હો ઉસ ઓર વીર્ય અર્થાત્ પુરુષાર્થ ઝુકે. રુચિ અનુયાયી વીર્ય. જિસકી અંદરમેં જરૂરત ભાસિત હુઈ, દુનિયાકી કોઈ ચીજ, એક ભગવાન આત્માકે સિવા, ઉસકી જરૂરત મહસૂસ હુઈ, ઉસકા વીર્ય અંદરમેં ઝુકે બિના રહે નહીં. આહા..હા..! વહ યહાં કહતે હૈં. '**બાહ્ય વિષયોંકા રસ ટૂટ ગયા હૈ, કોઈ પદાર્થ સુંદર યા અચ્છા નહીં લગતા.**' ઓહો..હો..! સર્વાર્થસિદ્ધકા દેવ હો, વહ ભી સુંદર નહીં લગતા. આહા..હા..! ભગવાન આનંદકે આગે, સમ્યગ્દર્શન કોઈ ઐસી ચીજ હૈ, પ્રભુ!.. આહા..હા..! જિસકો અંદરમેં વેદન પ્રગટ હો, અતીન્દ્રિય આનંદકા વેદન હો, ઉસ વેદનકે આગે સારી દુનિયા તુચ્છ લગે. આહાહા..! અચ્છા નહીં લગતા.

'**અનાદિ અભ્યાસકે કારણ,...**' અબ ક્યા કહતે હૈં? ઉસકો રાગ તો હોતા હૈ. સમકિતીકો આસક્તિ તો હોતી હૈ. તો કહતે હૈં, '**અનાદિ અભ્યાસકે કારણ, અસ્થિરતાકે કારણ અંદર સ્વરૂપમેં નહીં રહા જા સકતા...**' સ્વરૂપમેં રહ સકતા નહીં. આહાહા..! અંતર આનંદમેં જબ રહ નહીં સકે, અપની પર્યાયકી કમજોરીસે, તબ '**ઉપયોગ બાહર આતા હૈ...**' સમકિતીકા ઉપયોગ બાહર આતા હૈ. આહાહા..! બાહુબલીજી ઔર ભરત, દોનોં ભાઈ ઔર સમકિતી (હૈં). લડાઈ (હુઈ). વહ અસ્થિરતાકા ભાગ હૈ, ભાઈ! બાહરસે નાપ કરને જાયેગા તો મેલ નહીં ખાયેગા. અસ્થિરતાકા ભાગ હૈ. અંતર સમ્યગ્દર્શન-દૃષ્ટિ દ્રવ્ય પર પડી હૈ. દૃષ્ટિને દ્રવ્યકા સ્વીકાર કિયા હૈ, ઉસકે આગે કિસી ભી ચીજકા સ્વીકાર હોતા નહીં. આહાહા..!

વહ યહાં કહતે હૈં. લેકિન કમજોરીસે, જબતક વીતરાગતા ન હો, તબતક આસક્તિ આતી હૈ. ઈસલિયે '**ઉપયોગ બાહર આતા હૈ પરંતુ રસકે બિના...**' આહા..હા...! એક આદમી થા. ઉસે ઐસી આદત હો ગઈ થી કિ રોજ ઉસે હલવા ખાનેમેં ચાહિયે. રોજ હલવા ખાયે. રોટી આદિ બિલકૂલ નહીં. ઉસકા એક હી લડકા થા વહ મર ગયા. જલાને ગયે. જલાકર વાપસ આતે હૈં. રોટી કરો. રિશ્તેદાર ઈકટ્ઠે હોતે હૈં. અભી જામનગરમેં બના. જામનગર. રોટી કરો. ભાઈ! આપકો રોટી હજમ નહીં હોગી.

આપકો હલવા ખાના હો તુમકો રોટી ... ક્યોંકિ ઉસને હલવા હી (ખાયા થા). હલવાકી ખુરાક. રિશ્તેદારને હલવા બનાયા. ઈસને ઐસા કહા કિ, રોટી બનાઓ, બાપૂ! અરે..! લડકા ગયા. બનાયા. થાલીમેં ડાલા, લેકિન આંખમેંસે આંસુકી ધારા ચલતી હૈ ઔર હલવા ખાતા હૈ. સમજમેં આયા? વિસાશ્રીમાળી. જામનગરકા કોઈ જાનતા હૈ? કોઈ જામનગરકા નહીં હૈ? વસા.. વસા. આહાહા..! બરસોંસે સિર્ફ હલવા હી ખાયા થા. ઉસે હલવા દિયા. રોટી આદિ કુછ ખાયે તો તુરંત રોગ હો જાય, મર જાય. વહ ખાને બૈઠા, લેકિન ખાતે વક્ત આંખમેંસે આંસુકી ધારા (બહતી હૈ), રસ નહીં હૈ.

વૈસે સમકિતીકો... આહા..હા..! બાહરકી કોઈ ચીજકા રસ નહીં હૈ. જૈસે એક પુત્ર મર ગયા ઔર અપના ખુરાક હી હલવા થા, લેકિન ઉસે ખાતે વક્ત આંખમેંસે આંસુ.. આંસુ.. આંસુ. ઐસે સમકિતીકો ઉપયોગ બાહર આતા હૈ, અંતરમેં જા સકતા નહીં. દૃષ્ટિ ધ્રુવ પર પડી હૈ. ધ્રુવકા અવલંબન અંદરસે લિયા હૈ, વહાં આનંદ હૈ. લેકિન વિશેષ ઉપયોગ અંદર નહીં જાતા હૈ, ઉપયોગ બાહર રહતા હૈ, તબ.. વહ કહતે હૈં?

'**ઉપયોગ બાહર આતા હૈ પરંતુ રસકે બિના...**' રસ નહીં હૈ, રસ નહીં હૈ. રસ ઉડ ગયા. આહા..હા..! એક વૃદ્ધ આદમી થા. હલવા ખાયા. પુત્રકો જલાકર આયે. રિશ્તેદાર ઈકટ્ઠે હોકર કહતે હૈં, ભાઈ! તુમ મર જાઓગે, યહ રોટી ખાઓગે તો. આપને કભી ખાયા નહીં. વૈસે યહાં સમકિતીકો આત્માકા ભોજન મિલા... આહા..હા..! સમ્યગ્દૃષ્ટિકો આત્માકે અનંદકા ભોજન મિલા, ઉસકે આગે દૂસરી ચીજકા રસ છૂટ જાતા હૈ. આહાહા..! ઐસી ચીજ હૈ, પ્રભુ! આહા..! પ્રભુકી પ્રભુતા જહાં અંદરમેં ભાસિત હુઈ.. ભગવાન પ્રભુ હૈ, વહ પ્રભુતા જહાં અંતરમેં ભાસિત હુઈ, વહાં આત્માકે રસકે આગે, ઉસકે સિવા જગતકા સબ રસ છૂટ જાતા હૈ. આહા..! ધર્મ કોઈ ઐસી ચીજ નહીં કિ બાહરસે છોડ દિયા ઈસલિયે ધર્મ હો ગયા. આહા..હા..! અંદરસે પુણ્યકા રાગ આતા હૈ ઉસકા ભી જિસકો રસ નહીં. આહા..! ઐસી બાત હૈ, પ્રભુ! મૂલ બાત યહ હૈ. આહા..હા..! પુણ્યકા ભાવ આયે, ફિર ભી ઉસમેં રસ નહીં હૈ. પુણ્યસે ભિન્ન ભગવાન આત્માકા રસ છૂટતા નહીં. દૃષ્ટિકા ધ્યેય ધ્રુવ હૈ, દૃષ્ટિ ધ્રુવ પર જમ ગઈ હૈ. આહા..હા..! કરનેલાયક હો તો યહ હૈ. દૃષ્ટિ ધ્રુવ પર જમ ગઈ. આહાહા..! ઉસકે રસકે આગે બાકી સબ રસ ફિક્કા લગતા હૈ. કૈસે? ક્યા?

'**સબ નિઃસાર, છિલકોંકે સમાન,...**' છિલકા-છિલકા-ફોતરા. આહા..હા..! ભાઈ! શબ્દોંકા કામ નહીં હૈ, વહાં વિદ્વત્તાકા કામ નહીં હૈ, વહાં પંડિતાઈકા કામ નહીં હૈ.

આહા..હા..! જહાં આત્માકા રસ આયા, વહાં છિલકેકે સમાન (લગતા હૈ). પૂરી દુનિયા, ચક્રવર્તીકા રાજ યા ઈન્દ્રકા ઈન્દ્રાસન આત્માકે રસકે આગે છિલકેકે સમાન સબ લગતા હૈ. આહાહા..! હૈ?

'**રસ-કસ શૂન્ય હો ઐસે...**' સબ પરમેંસે રસ ઔર કસ ઉડ ગયા. જૈસે ખાલી બક્સા હો, દિખે. કોઠા ભલે દિખે. પૂરા કોઠા ખાયે. હમને તો પ્રત્યક્ષ દેખા હૈ. હમારે વહાં ઉમરાલામેં કોઠા બહુત (હોતા થા). હાથી આયે. વહ પૂરા કોઠા ખાય ઔર પૂરા નિકલે. ખાયે પૂરા, પૂરા નિકલે. અંદરસે રસ ઉડ ગયા હૈ. ના જાને કૈસે બનતા હૈ. ઉપરકા દિખાવ ઉતનાકા ઉતના. ઔર અંદરકા રસ સબ ઉડ ગયા હો. પ્રત્યક્ષ દેખા હૈ. આહા..હા..! સમજમેં આયા? નહીં આયા? કોઠા નહીં સમજે? હાથી કોઠા ખાતા હૈ. ઉસકા ભજન ભી હૈ. હાથી કોઠા ખાતા હૈ, ઈતના ગોલ હોતા હૈ. લેકિન વૈસાકા વૈસા પૂરા નિકલે. અંદરકા જો રસ થા વહ સબ ખલાસ હો ગયા. હમને તો પ્રત્યક્ષ દેખા હૈ. હમારે વહાં ઉમરાલામેં હાથી બહુત આતે થે. નદીમેં બૈઠે હો. દેખા થા. ખાલી હોતા હૈ. દસ-બીસ કોઠા હોતા હૈ. અંદરકા રસ ઉડ ગયા. તોલ ઉડ ગયા, તોલ. તોલકો ક્યા કહતે હૈં? વજન. વજન ઉડ ગયા અંદરસે ઔર કોઠા બચ ગયા. આહા..હા..!

ઐસે સમકિતીકો.. આહા..! કોઠામેંસે જૈસે રસ લે લિયા ઔર ખાલી કોઠા રહા... યહ તો પ્રત્યક્ષ દેખા હૈ ઉસકી બાત હૈ, પ્રભુ! કોઠાકા બડા વૃક્ષ હોતા હૈ. ઉમરાલામેં (થે). આહા..હા..! ઈસ આત્માકે આનંદકે રસકે આગે, જૈસે કોઠાકા રસ પૂરા ચૂસ લેતા હૈ, ફિર ભી દિખાવ પૂરા લગતા હૈ, વૈસે સમકિતી પુરુષ સંસારમેં દિખાઈ દે. સમકિતી ઈન્દ્રકે ઈન્દ્રાસનમેં દિખાઈ દે, સમકિતી ચક્રવર્તીકે રાજમેં દિખાઈ દે, ૯૬ હજાર સ્ત્રીકે વિષયકે ભોગમેં દિખાઈ દે, ફિર ભી ઉસકા ઉસમેં રસ નહીં હૈ. આહાહા..! બાપૂ! વહ ક્યા ચીજ હૈ? મૂલ ચીજ તો યહ હૈ, બાકી સબ બાતેં હૈ.

આત્મા અંદર સચ્ચિદાનંદ સ્વરૂપ, ઉસકા જિસકો જ્ઞાન ઔર આનંદકા સ્વાદ આયા, વહ છિલકા સમાન સારી દુનિયા લગતી હૈ. આહાહા..! '**છિલકોંકે સમાન, રસ-કસ...**' રસ ઔર કસ. અંદર કસ હૈ વહ ખત્મ હો જાતા હૈ. '**ઐસે ભાવસે-બાહર ખડે હૈં.**' આહા..હા..! મૂલ વસ્તુસે દૂર નહીં હૈ, લેકિન દૃષ્ટિ તો વહીં લગી હૈ. લેકિન બાહરમેં ઐસા ઉપયોગ લગા હૈ તો વહાં ખડા હૈ ઐસા દિખતા હૈ, લેકિન અંદરમેં નહીં હૈ. આહા..હા..! અંદરમેં તો રાગસે ભી ભિન્ન આત્માકા અનુભવ તો ઉસ વક્ત ભલે સાક્ષાત્ ન હો, લેકિન લબ્ધરૂપમેં અનુભવમેં હૈ. લબ્ધિ તો હૈ. આત્માકા ભાન હુઆ, વહ ચાહે જો ભી ભોગમેં બૈઠા હો.. આહા..હા..! (લબ્ધમેં આત્માનુભવ

ચાલૂ હૈ).

એક બાત ઐસી હૈ, ભરતેશ વૈભવ. ભરતેશ વૈભવ દેખા હૈ ન? ભરતેશ વૈભવ પુસ્તક હૈ. યહાં હૈ. સબ દેખે હૈં. યહાં હજારોં પુસ્તક આતે હૈં. ઉસમેં એક ઐસા લિખા હૈ. ઉસકા નામ ક્યા હૈ? કર્તા કૌન? રત્નાકર વર્ણી. રત્નાકર વર્ણીને બનાયા હૈ. ભરતકા વૈભવ. આહાહા..! ઉસમેં ઐસા લિખા હૈ કિ અંદર આત્માકે રસકે આગે સબ રસ ફીકે હો જાતે હૈં. વહ તો ઠીક, ઉસમેં દૃષ્ટાંત દિયા હૈ. ભરતેશ વૈભવ હૈ. ક્યા દૃષ્ટાંત દિયા હૈ? ચક્રવર્તી સમકિતી બાહર ભોગમેં આયા. ૯૬ હજાર સ્ત્રી હૈ ઔર ક્ષાયિક સમકિત હૈ. બાહર ભોગમેં આયા ઉપયોગમેં. આહાહા..! તો વહ ભોગાદિમેં દિખનેમેં આયા. પરંતુ જબ વહ ભોગસે નિવૃત્ત હોકર નીચે બૈઠે તો ધ્યાનમેં નિર્વિકલ્પ હો ગયે. આહાહા..! ભરતેશ વૈભવ હૈ, ભાઈ! ચંદુભાઈ! આપને દેખા હૈ? નહીં દેખા હોગા. અપને યહાં હૈ. .. હોશિયાર હૈ, કોઈ રત્નાકર હૈ ઉસને બનાયા હૈ. ઉસકે પાઠમેં ઐસા આતા હૈ. (પુસ્તક) બનાયા ઈસલિયે હાથીકે હોદ્દે પર ઉસકા જુલુસ નિકાલા થા. ભરતેશ વૈભવ. આહાહા..!

જિસે એક ક્ષણ પહલે ઉપયોગ બાહરકા થા. લેકિન વહ રસ બિનાકા ઉપયોગ થા, પ્રભુ! રસ જહાં જમા થા, વહાંસે ઉપયોગ હટ ગયા. લેકિન દૂસરી ક્ષણમેં ધ્યાનમેં નિર્વિકલ્પ આનંદકે સ્વાદમેં આ ગયે. આહાહા..! ત્યાગ નહીં હૈ કિસીકા. ૯૬ હજાર સ્ત્રી. અંતર્મુહૂર્તમેં નીચે બૈઠકર ધ્યાનમેં બૈઠ ગયે, વહાં નિર્વિકલ્પ ધ્યાન હો ગયા. ધ્યાતા, ધ્યાન ઔર ધ્યેય ભૂલ ગયે. આહાહા..! રસ ઉડ જાતા હૈ. વહ ૩૨મેં કહા.

'જિસે લગી હૈ ઉસીકો લગી હૈ'.. પરંતુ અધિક ખેદ નહીં કરના. વસ્તુ પરિણમનશીલ હૈ, કૂટસ્થ નહીં હૈ; શુભાશુભ પરિણામ તો હોંગે. ઉન્હેં છોડને જાયગા તો શૂન્ય અથવા શુષ્ક હો જાયગા. ઈસલિયે એકદમ જલ્દબાજી નહીં કરના. મુમુક્ષુજીવ ઉલ્લાસકે કાર્યોંમેં ભી લગતા હૈ; સાથ હી સાથ અંદરસે ગહરાઈમેં ખટકા લગા હી રહતા હૈ, સંતોષ નહીં હોતા. અભી મુજે જો કરના હૈ વહ બાકી રહ જાતા હૈ–ઐસા ગહરા ખટકા નિરંતર લગા હી રહતા હૈ, ઈસલિયે બાહર કહીં ઉસે સંતોષ નહીં હોતા; ઔર અન્દર જ્ઞાયકવસ્તુ હાથ નહીં આતી, ઈસલિયે ઉલઝન તો હોતી હૈ; પરંતુ ઈધર-ઉધર ન જાકર વહ ઉલઝનમેંસે માર્ગ ઢૂંઢ નિકાલતા હૈ.' ૩૩.

૩૩. **'જિસે લગી હૈ ઉસીકો લગી હૈ'**. આહાહા..! આત્માકી જિસે લગી હૈ, ઉસીકો લગી હૈ. આહા..! **'પરંતુ અધિક ખેદ નહીં કરના.'** વિશેષ ખેદ નહીં કરના,

જબતક નહીં મિલે તબતક. આનંદકા સ્વાદ જબતક નહીં આતા, અતીન્દ્રિય આનંદકા સ્વાદ જબતક નહીં આતા. '**परंतु अधिक खेद नहीं करना. वस्तु परिणमनशील है,...**' ક્યા કહતે હૈં? '**कूटस्थ नहीं है; शुभाशुभ परिणाम तो होंगे.**' આહાહા..! યહ સમકિત હોનેસે પહલેકી બાત હૈ. શુભાશુભ પરિણામ હોંગે, ઉલઝનમેં નહીં આના. ઉસસે હટકર આત્માકા પ્રયોગ કરના. આહાહા..! સૂક્ષ્મ બાત હૈ. વસ્તુ હોનેપર ભી અધિક ખેદ નહીં કરના. એકદમ નિર્વિકલ્પ હો જાઉં, ઐસે જલ્દબાજીસે (કામ) નહીં હોતા. વહ તો સહજ દશા હૈ. સહજ દશા. આહાહા..! સ્વભાવિક દશા જહાં ઉત્પન્ન હોતી હૈ, વહાં હઠ કામ નહીં કરતી. આહાહા..! ઉતાવલી નહીં કરના, ઐસા કહતે હૈં. ધૈર્ય રખના, ધૈર્ય. આહાહા..!

'**वस्तु परिणमनशील है, कूटस्थ नहीं है; शुभाशुभ परिणाम तो होंगे. उन्हें छोडने जायगा तो शून्य अथवा शुष्क हो जायगा.**' અંતરમેં જા સકે નહીં ઔર શુભાશુભ છૂટ જાયગા તો શૂન્ય હો જાયગા. સમઝમેં આયા? અંતરમેં જા સકે નહીં, અભી સમકિત હુઆ નહીં ઔર શુભાશુભ પરિણામ છોડને જાયગા તો શૂન્ય હો જાયગા. આહાહા..!

યહ તો બહિનકી અનુભવ-વાણી હૈ. અંતર અનુભવ-અનુભૂતિ આનંદકા સ્વાદ લેતે-લેતે યહ વાણી નિકલ ગઈ હૈ. આહા..! આહાહા..! શરીર કમજોર હૈ, ઈસલિયે આતે નહીં. દોપહરકો કભી-કભી આતે હૈં. શરીર કમજોર હૈ, અંદરમેં આનંદ હૈ.

યહાં કહતે હૈં, અપનેમેં '**शुभाशुभ परिणाम तो होंगे. उन्हें छोडने जायगा...**' આત્માનુભવ હોવે નહીં (ઔર) શુભાશુભ છોડને જાયગા તો શુષ્ક હો જાયગા. શુભ પરિણામકો છોડને જાયગા, શુદ્ધ અનુભવ હૈ નહીં, શુષ્ક હો જાયગા. આહાહા..! અથવા શૂન્ય હો જાયગા. કુછ પત્તા નહીં લગેગા. યહ તો અંતરકી બાત હૈ, બાપૂ! અનુભવકી બાત હૈ. આહાહા..!

અનુભવ રત્ન ચિંતામણિ, અનુભવ હૈ રસકૂપ,
અનુભવ માર્ગ મોક્ષનો, અનુભવ મોક્ષસ્વરૂપ.

આહાહા..! અનુભવ સૂક્ષ્મ વસ્તુ હૈ, બાપૂ! 'અનુભવીને એટલું રે આનંદમાં રહેવું રે...' કરીબ ૮૦ સાલ પહલે. અભી તો ૯૧ વર્ષ હુએ, શરીરકો. ૮૦ સાલ પહલે હમારે પડોસમેં એક બ્રાહ્મણ થે. મેરે મામાકા મકાન થા. વહ સ્નાન કરકે ઐસા બોલે. લંગોટી પહનતે હૈં ન? તબ ઐસા બોલે. 'અનુભવીને એટલું રે આનંદમાં રહેવું રે, ભજવા પરિબ્રહ્મ ને બીજું કાંઈ ન કહેવું..' વહ સમજતે નહીં થે. ઉસે પૂછા, મામા! આપ ક્યા બોલતે હો? ઉસને કહા, મૈં કુછ સમજતા નહીં. સબ બોલતે હૈં તો

મૈં ભી બોલતા હૂં. આહાહા..! 'અનુભવીને એટલું રે આનંદમાં રહેવું રે, ભજવા પરિબ્રહ્મ...' આત્મા પરબ્રહ્મ, ઉસકા ભજન કર. ભક્તિ દો પ્રકારકી હૈ. સમયસારમેં જયસેનાચાર્યકી ટીકામેં દો પ્રકારકી ભક્તિ (કહી હૈ). એક સ્વભક્તિ, એક પરભક્તિ. દો (બાત) ચલી હૈ. સ્વભક્તિ નિર્વિકલ્પ હૈ. વિકલ્પકા અવકાશ નહીં હૈ. આહાહા..! ઔર પરકી ભક્તિ કરને જાતા હૈ તો વિકલ્પ આતા હૈ. આતા હૈ, અંદર સ્થિર ન રહ સકે, અસ્થિર હૈ. યહાં કહા ન? અસ્થિર હૈ તો આયેગા.

'**ઈસલિયે એકદમ જલ્દબાજી નહીં કરના.**' આહાહા..! ધીરેસે રાગસે હટનેકા પ્રયત્ન, ધીરેસે કરના. બહુ જલ્દબાજી કરેગા તો અનુભવ પ્રાપ્ત હોગા નહીં ઔર રાગસે દૂર હોગા નહીં. આહાહા..! '**મુમુક્ષુજીવ ઉલ્લાસકે કાર્યોંમેં ભી લગતા હૈ;...**' ક્યા કહતે હૈં? મુમુક્ષુજીવ બાહરમેં ઉલ્લાસિત દિખે. બાહરકે કામમેં ઉલ્લાસ જૈસા દિખે. આહાહા..! ઈન્દ્ર, શકેન્દ્ર એક ભવમેં મોક્ષ જાનેવાલા હૈ. વહ નંદિશ્વર દ્વિપમેં જાતા હૈ. આઠ-આઠ દિન. વહ સમકિતી હૈ, એક ભવમેં મોક્ષ જાનેવાલા હૈ. વહ ઘુંઘરુ બાંધકર નાચતા હૈ. આહા..! ભગવાનકે પાસ. અંદરમેં સમજતા હૈ કિ યહ સબ જડકી ક્રિયા હૈ. થોડા ભાવ હૈ વહ શુભ હૈ. ઐસા સમજતા હૈ. ઔર શુદ્ધ મેરી ચીજ દૂસરી ભિન્ન હૈ. આહા..હા..!

યહ કહતે હૈં, '**મુમુક્ષુજીવ ઉલ્લાસકે કાર્યોંમેં ભી લગતા હૈ;...**' ઘુંઘરુ બાંધકર નાચતા હૈ, હૈ સમકિતી, ક્ષાયિક સમકિત. આહાહા..! મિથ્યાદૃષ્ટિ અશુભરાગ છોડકર શુભરાગમેં લીન હો, ફિર ભી મિથ્યાદૃષ્ટિ હૈ. સમકિતી, સમકિતમેંસે ઉપયોગ હટ ગયા, સમકિત વૈસા હી રહા, ઉપયોગ હટા તો શુભરાગ ભી આયા. અશુભરાગ-કૃષ્ણ, નીલ, કાપોત લેશ્યા ભી આયી, ફિર ભી ઉસકી દૃષ્ટિ ધ્રુવ પર હૈ, વહ હટતી નહીં. આહાહા..! સમજમેં આયા? ધ્રુવકે ધ્યાનમેં જિસે લગી હૈ,.. આહાહા..! ઉસે યહ બાહરકી સબ ચીજકા રસ છૂટ ગયા હૈ. ઐસે હી માન લે કિ હમ ધર્મી હૈં. ઔર અંદરમેં કુછ નહીં. આહાહા..! કઠિન બાત હૈ.

'**મુમુક્ષુજીવ ઉલ્લાસકે કાર્યોંમેં ભી લગતા હૈ;...**' સમકિતી ઉલ્લાસસે ભક્તિ આદિ ભી કરતે હૈં ન? ભગવાનકી ભક્તિ આદિ કરે. શુભભાવ આતા હૈ તો કરતે હૈં. '**સાથ હી સાથ અંદરસે ગહરાઈમેં ખટકા લગા હી રહતા હૈ,...**' અંદર ખટક (રહતી હૈ કિ), અરે..! મૈં તો આનંદ હૂં, યહ નહીં. આહાહા..! ઉસ બાતકી ખટક તો રહા હી કરતી હૈ. '**સંતોષ નહીં હોતા.**' બાહરમેં કોઈ ચીજમેં ધર્મીકો સંતોષ હોતા નહીં. માન, અપમાન, ઈચ્છત, કીર્તિ સબ ધૂલ હૈ. આહાહા..! કિસી પર જિસે રસ નહીં હૈ. આહાહા..!

'**अभी मुजे जो करना है वह बाकी रह जाता है.**' અંદરમેં જાનેકા પ્રયત્ન કરતા હૈ, પ્રયત્ન કરતે.. કરતે.. કરતે... અંદરમેં જાનેકા એક હી પ્રયત્ન હૈ, ઈસલિયે શુભ-અશુભકો છોડનેકી જલ્દબાજી ભી નહીં કરતા. ક્યોંકિ એકદમ છોડને જાયે તો શુભ ભી છૂટ જાયેગા. અભી શુદ્ધતા પ્રગટ નહીં હુઈ. ચંદુભાઈ! પ્રથમ ભૂમિકાકે લિયે યહ બહુત અચ્છા હૈ. '**ऐसा गहरा खटका निरंतर लगा ही रहता है,...**' આહા..હા..! કલ દૃષ્ટાંત દિયા થા ન? માંકા. માં-બેટા હોતા હૈ ન. અંગૂલી પકડકર જાતા હો. દૃષ્ટાંત દિયા થા ન? લડકા હો, ઉસકી માંકી અંગૂલી પકડકર ચલતા હો. ઉસમેં અંગૂલી છૂટ ગઈ ઔર અકેલા રહ ગયા. ઉસકી માં આગે ચલી ગયી. ઉસે પુલીસ ઉઠાકર લે આયી. હમને દેખા હૈ. પોરબંદર ચાતુર્માસ થા. અપાસરાકે પાસ હી વહ હુઆ. લડકીકો ઐસા પૂછતે હૈં, લડકી! તેરા નામ ક્યા હૈ? મેરી માં. ઉસે એક હી લગી થી, મેરી માં, મેરી માં, મેરી માં. વૈસે સમકિતીકો મેરા પ્રભુ, મેરા પ્રભુ આત્મા લગા હૈ. ઉસે કુછ ભી પૂછે, તેરી ગલી કૌન-સી? તેરી સહેલી કૌન? કુછ કહે તો ઉસકી ગલીમેં છોડ દે. લેકિન એક હી બાત બોલે, જો કુછ પૂછે, મેરી માં, મેરી માં. ઐસે ધર્મીકો, મેરા નાથ આત્મા. આનંદ સચ્ચિદાનંદ પ્રભુ, ઉસ પરસે દૃષ્ટિ કભી હટતી નહીં. બાહ્યમેં ઉપયોગ આયે.. આહાહા..! બાહ્ય કાર્યમેં જુડા હો ઐસા દિખે, ફિર ભી બાહરકા કામ કરતા નહીં. સમકિતી બાહ્ય કોઈ ભી કામ, હાથ હિલાના, વહ ક્રિયા આત્માકી નહીં. આહાહા..! હાથ હિલાના, હાથસે પુસ્તક બનાના વહ આત્માકી ક્રિયા નહીં. આહાહા..!

વહ તો તીસરી ગાથામેં આ ગયા ન? સમયસાર તીસરી ગાથા. તીસરી ગાથામેં મૂલ પાઠ હૈ. પ્રત્યેક વસ્તુ અપને ધર્મકો ચુંબતી હૈ. અપને સિવા દૂસરી ચીજકો ચુંબતી નહીં. સમયસારકી તીસરી ગાથા. મૂલ પાઠ સંસ્કૃત અમૃતચંદ્રાચાર્યકા હૈ. બતાયા થા ન? કલ બતાયા થા. દો બાત હૈ. એક તો યહ કિ, એક દ્રવ્યકી પર્યાય દૂસરે દ્રવ્યકી દૂસરી પર્યાયકો છૂતી નહીં. યહ બાત જૈનમેં બહુત કઠિન હૈ. ઔર દૂસરી બાત-ક્રમબદ્ધ. આગે-પીછે પર્યાય કભી હોતી નહીં. જિસ સમય જો હોનેવાલી હૈ વહી હોતી હૈ. ક્રમબદ્ધ ઔર યહ. એક દ્રવ્ય દૂસરે દ્રવ્યકો છૂતા નહીં. દો બાત બહુત કઠિન હૈ, પ્રભુ! આહાહા..! દો બાત અંદરસે બૈઠે, ઉસકી દશા પલટ જાય. ક્રમબદ્ધકા નિર્ણય કરને જાય.. સર્વ દ્રવ્યમેં ક્રમસર પર્યાય હોગી. આગે-પીછે હોગી નહીં. શરીરકી ભી ઐસી ઔર આત્માકી ભી ઐસી. ઐસા નિર્ણય કરને જાય તબ જ્ઞાયક પર દૃષ્ટિ જાતી હૈ. ઔર એક દ્રવ્ય દૂસરે દ્રવ્યકો છૂતા નહીં, ઐસા નિર્ણય કરને જાતા હૈ તો ભી દ્રવ્ય પર દૃષ્ટિ જાતી હૈ. આહાહા..! યે દો સિદ્ધાંત બહુત

કઠિન હૈ.

ક્રમબદ્ધ. કોઈ ભી દ્રવ્યકી પર્યાય ક્રમસે એકકે બાદ એક જો હોનેવાલી હૈ વહ. એક કે બાદ દૂસરી કોઈ ભી હો, ઐસા નહીં. જો હોનેવાલી હૈ વહી હોગી. ક્રમસર ધારા ચલતી હૈ. પ્રવચનસારમેં દૃષ્ટાંત દિયા હૈ. ૯૦ ગાથા. માલામેં જહાં મોતી હોતા હૈ, મોતી. વહ જિસ સ્થાનમેં હૈ વહીં હોતા હૈ. વહાંસે આગે-પીછે કરને જાય તો હાર ટૂટ જાયેગા. આહાહા..! ઐસા આત્મા ઔર સર્વ દ્રવ્યકી ધારાવાહી સમયમેં જો પર્યાય પ્રવર્તતી હૈ, ક્રમબદ્ધ-આગેપીછે નહીં ઔર ઉસકા-ક્રમબદ્ધકા નિર્ણય દ્રવ્યકે આશ્રયસે હોતા હૈ. પર્યાયકા નિર્ણય દ્રવ્યકે આશ્રયસે હોતા હૈ. પર્યાયકે આશ્રયસે પર્યાયકા નિર્ણય નહીં હોતા. આહાહા..!

'**गहराईमें खटका लगा ही रहता है.**' ધર્મી બાહરમેં દિખતે હૈં, લેકિન અંદરમેં આત્માકા (ખટકા) ગહરાઈમેં લગા રહતા હૈ, વહાંસે હટતે નહીં. આહાહા..! બાહરમેં સ્ત્રી, કુટુંબ, પરિવાર, ચક્રવર્તીકા રાજ, ઈન્દ્રકી ઈન્દ્રાણી, ક્રોડોં ઈન્દ્રાણી. (હોતી હૈં). આહાહા..! લેકિન અંદરકે આનંદકે રસકે આગે ખટક-ખટક, કામ કરતે હૈં લેકિન ખટક આત્માકી રહા કરતી હૈ. મૈં તો આનંદ હૂં, મૈં તો જ્ઞાન હૂં. મૈં રાગકા કર્તા નહીં હૂં ઔર રાગકા ભોક્તા ભી નહીં હૂં. આહા..હા..! માર્ગ ઐસા હૈ, પ્રભુ! અંદરકી પ્રભુતા અલગ હૈ. આહાહા..!

'**अभी मुजे जो करना है वह बाकी रहा जाता है...**' ઐસા વિચાર કરે. અંદરમેં અનુભવમેં જાના હૈ, ઉસકી બાત હૈ ન યહાં? '**ऐसा गहरा खटका निरंतर लगा ही रहता है, ईसलिये बाहर कहीं उसे संतोष नहीं होता;...**' ભગવાન આત્માકે સિવા સમ્યગ્દૃષ્ટિકો બાહ્યમેં કોઈ ચીજમેં સંતોષ નહીં હોતા. આહાહા..! ભક્તિ કરે તો ભી શુભરાગ હૈ, પંચ મહાવ્રત હો તો વહ શુભરાગ હૈ, ઉસમેં રસ નહીં હૈ. રાગ આતા હૈ, લેકિન રસ નહીં હૈ. આહાહા..! '**और अंदर ज्ञायकवस्तु हाथ नहीं आती,...**' સમકિત નહીં હૈ તો ઉસે હાથ નહીં આયી ઔર ઉસે યહાં શુભમેં ઉલઝન હો જાય. શુભમેં ઉલઝનમેં આકર છોડને જાય, નહીં છૂટે. શુષ્ક હો જાયગા. આહા..! '**ईसलिये उलझन तो होती है;...**' ઉસ ઓરકા પ્રયત્ન તો હોતા હૈ. 'પરંતુ ઈધર-ઉધર ન જાકર વહ ઉલઝનમેંસે...' ઉલઝન કિસકો કહતે હૈં? ઉસમેંસે નિકલ જાય. નિકાલના હૈ, ઉસમેંસે માર્ગ નિકાલના હૈ. ૩૩ હુઆ.

મુમુક્ષુકો પ્રથમ ભૂમિકામેં થોડી ઉલઝન ભી હોતી હૈ, પરંતુ વહ ઐસા નહીં ઉલઝતા કિ જિસસે મૂઢતા હો જાય. ઉસે સુખકા વેદન ચાહિયે હૈ વહ મિલતા નહીં ઔર બાહર રહના પોસાતા નહીં હૈ, ઈસલિયે ઉલઝન હોતી હૈ, પરંતુ ઉલઝનમેંસે વહ માર્ગ ઢૂંઢ લેતા હૈ. જિતના પુરુષાર્થ ઉઠાયે ઉતના વીર્ય અંદર કામ કરતા હૈ. આત્માર્થી હઠ નહીં કરતા કિ મુજે ઝટપટ કરના હૈ. સ્વભાવમેં હઠ કામ નહીં આતી. માર્ગ સહજ હૈ, વ્યર્થકી જલ્દબાજીસે પ્રાપ્ત નહીં હોતા. ૩૪.

૩૪. કિસીને લિખા હૈ. '**મુમુક્ષુકો પ્રથમ ભૂમિકામેં થોડી ઉલઝન ભી હોતી હૈ,...**' કષાય? ઉલઝનકા અર્થ ક્યા હૈ? થોડા કષાયભાવ આતા હૈ? અસ્થિર સ્થિતિ? અસ્થિર સ્થિતિ? '**પરંતુ વહ ઐસા નહીં ઉલઝતા કિ જિસસે મૂઢતા હો જાય.**' આહા..હા..! અંતરમેં આનંદમેં જાનેકો, અભી સમ્યગ્દૃષ્ટિ નહીં હૈ, ઈસલિયે રાગ આતા હૈ, કષાય ભી હોતા હૈ, લેકિન ઉલઝનમેં નહીં આના, ઉલઝના નહીં. ઉલઝ જાયેગા તો અંદર જા નહીં સકેગા. આહાહા..!

'**ઉસે સુખકા વેદન ચાહિયે હૈ...**' સર્વકો સમ્યગ્દર્શન પ્રાપ્ત કરનેકા ભાવ હૈ. '**ઉસે સુખકા વેદન ચાહિયે હૈ...**' આહાહા..! અતીન્દ્રિય આનંદકા વેદન ચાહિયે. ભગવાન આત્મા અતીન્દ્રિય આનંદકા પુર, સર્વાંગ નૂર-જ્ઞાનકા તેજ, ઐસે ભગવાનકા વેદન ચાહિયે. સમકિત પહલેભી મુમુક્ષુકો યહ હોના ચાહિયે. આહાહા..! ઈસકે સિવા કોઈ ચીજ રુચે નહીં, સુહાયે નહીં. આહા..! '**વહ મિલતા નહીં ઔર બાહર રહના પોસાતા નહીં હૈ,...**' અંદર અનુભવમેં જાતા નહીં ઔર બાહરમેં આના રુચતા નહીં. '**ઈસલિયે ઉલઝન હોતી હૈ, પરંતુ ઉલઝનમેંસે વહ માર્ગ ઢૂંઢ લેતા હૈ.**' થોડી ઉલઝન હોતી હૈ, ઉસકો છોડકર સૂક્ષ્મ વિકલ્પ આ જાતા હૈ, ઉસ સૂક્ષ્મ વિકલ્પકો ઉલઝન કહતે હૈં, ઉસમેંસે છૂટકર અંદરમેં ચલા જાતા હૈ. સમકિત પ્રાપ્ત કરનેકી રીત ઔર ક્રમ યહ હૈ કિ જો અનંત કાલમેં એક સમય ભી મિલા નહીં. આહાહા..! '**ઈસલિયે ઉલઝન હોતી હૈ,...**' '**ઉસે સુખકા વેદન ચાહિયે હૈ વહ મિલતા નહીં ઔર બાહર રહના પોસાતા નહીં હૈ,...**' અંદરમેં જા સકતા નહીં ઔર બાહર આના, અશુભ આદિમેં રુચતા નહીં. '**ઈસલિયે ઉલઝન હોતી હૈ, પરંતુ ઉલઝનમેંસે વહ માર્ગ ઢૂંઢ લેતા હૈ.**' વિકલ્પકો છોડકર. ઉલઝનકા અર્થ યહાં વિકલ્પ હૈ. વિકલ્પ થોડા જો રાગકા અંશ હૈ, ઉસકો છોડકર નિર્વિકલ્પ આત્માકા સમ્યગ્દર્શન ઢૂંઢ લેતા હૈ. આહાહા..! બહુત લોગ પૂછતે હૈં કિ સમકિત કૈસે હોતા હૈ? કૈસે હોતા હૈ? ઐસે હોતા હૈ.

આહાહા..!

'**જિતના પુરુષાર્થ ઉઠાયે ઉતના વીર્ય અંદર કામ કરતા હૈ.**' જિતના અંદર પુરુષાર્થ કરે.. આહાહા..! પુરુષાર્થ તો ઉસકો કહતે હૈં, અંતર્મુખમેં જિતના વીર્ય ઝુકે ઉસકો પુરુષાર્થ કહતે હૈં ઔર અંદરમેં ઝુકે નહીં ઔર જો શુભ આદિ ભાવ હો, ઉસકો તો ક્લિવ કહતે હૈં. સંસ્કૃતમેં ક્લિવ (હૈ). ક્લિવકા અર્થ જયચંદ્ર પંડિતને કિયા હૈ કિ વહ નપુંસક હૈ. ઐસા અર્થ કિયા હૈ. જયચંદ્ર પંડિત હૈ ન? ઉન્હોંને ઐસા લિખા હૈ. આહાહા..!

સ્વયંકો શુભભાવમેં રુચતા નહીં ઔર અંદર જા સકતા નહીં. ઉસકો અંદર વિકલ્પકી જાલમેં ઘુસ જાતા હૈ. લેકિન ઉસે છોડ દેના. અંદરમેં ભગવાન પૂર્ણાનંદકા નાથ તલમેં વિરાજતા હૈ. પર્યાય ઉપર તૈરતી હૈ, પૂરે શરીરમેં પર્યાય ઉપર રહતી હૈ. યહ પેટમેં આત્મા હૈ ન અંદર? ઉસકે પ્રત્યેક પ્રદેશ પર પર્યાય હૈ. પ્રત્યેક પ્રદેશ પર પર્યાય હૈ. સબ પર્યાયકો અંતરમેં ઝુકાના. આહાહા..! યહ ક્રિયા હૈ. '**પુરુષાર્થ ઉઠાયે ઉતના વીર્ય અંદર કામ કરતા હૈ.**'

'**આત્માર્થી હઠ નહીં કરતા...**' આહાહા..! હઠ નહીં કરતા. વહ આ ગયા ન? ઉત્સર્ગ ઔર અપવાદ. ઉત્સર્ગ ઔર અપવાદ માર્ગ. અંદર રહ નહીં સકે તો શુભરાગમેં આતા હૈ. હઠ નહીં કરે કિ શુભરાગ ક્યોં આયા? રાગ નહીં ચાહિયે, ઐસી હઠ નહીં કરતા. ઔર શુભરાગ આયા, લેકિન ઉસમેં રહનેકા ભાવ ન કરે. આહાહા..! પહલે આ ગયા હૈ, ઉત્સર્ગ ઔર અપવાદ. પ્રવચનસારકી બાત બહિનમેં આ ગયી હૈ. અંતરમેં અનુભવ હુઆ, ઉસમેં રહ ન સકે તો આગ્રહ નહીં કરના કિ મૈં ઈસીમેં રહૂં. શુભરાગ તો આતા હી હૈ. વહ અપવાદ હૈ. અંદરમેં રહના વહ ઉત્સર્ગ હૈ. અંદરમેં રહ ન સકે તો હઠ ન કરના કિ અંદર હી રહૂં. શુભરાગમેં આ જાયેગા. ઔર શુભરાગમેં હઠ નહીં કરના કિ શુભરાગ હી મુજે રખના હૈ. ઉસકી ભી હઠ નહીં. આહાહા..! સૂક્ષ્મ બાત હૈ, ભાઈ!

'**આત્માર્થી હઠ નહીં કરતા કિ મુઝે ઝટપટ કરના હૈ.**' જલ્દબાજીમેં અંદર કષાય હોગા અજ્ઞાનીકો. અંતર ચૈતન્યમૂર્તિ પ્રભુ અકષાય સ્વભાવ શાંત.. શાંત.. શાંત.. શાંતિકે રસકા કંદ હાથ આયા નહીં, ઈસલિયે કષાયકી વૃત્તિ-વિકલ્પ ઉઠતા હૈ. વહાં હઠ નહીં કરના. '**સ્વભાવમેં હઠ કામ નહીં આતી.**' અંતર સ્વભાવમેં જાનેમેં હઠ કામ નહીં કરે. આહાહા..! અંતરમેં જાનેકે લિયે સરલતાસે પુરુષાર્થ અંતરમેં ઝુકાનેકા પ્રયત્ન કરના. રાગસે હટકર દ્રવ્ય પર (જાનેકા) પુરુષાર્થ કરના. ઉસ પર લક્ષ્ય કરનેકા પ્રયત્ન કરના. આહા..હા..!

'**માર્ગ સહજ હૈ,...**' આહાહા..! માર્ગ તો સહજ હૈ. કોઈ રાગકી ક્રિયા યા વિકલ્પકી ક્રિયાસે માર્ગ આતા હૈ, ઐસા હૈ નહીં. આહાહા..! સહજ આતા હૈ. '**વ્યર્થકી જલ્દબાજીસે પ્રાપ્ત નહીં હોતા.**' વ્યર્થમેં કષાય કરે, શુભ ઔર અશુભ, ઉસસે કુછ આતા નહીં આતા. ૩૪ હુઆ ન?

જો પ્રથમ ઉપયોગકો પલટના ચાહતા હૈ પરંતુ અંતરંગ રુચિકો નહીં પલટતા, ઉસે માર્ગકા ખ્યાલ નહીં હૈ. પ્રથમ રુચિકો પલટે તો ઉપયોગ સહજ હી પલટ જાયગા. માર્ગકી યથાર્થ વિધિકા યહ ક્રમ હૈ. ૩૬.

૩૬. '**જો પ્રથમ ઉપયોગકો પલટના ચાહતા હૈ...**' આહાહા..! જાનન-દેખન જો ઉપયોગ પરકી ઓર ઝુકા હૈ. અનાદિસે પરકી ઓર ઝુકા હૈ. ભલે દયા, દાનમેં હો, વહ પરકી ઓર ઝુકા હૈ. ઉસ '**ઉપયોગકો પલટના ચાહતા હૈ પરંતુ અંતરંગ રુચિકો નહીં પલટતા,...**' ક્યા કહતે હૈં? રુચિકો બદલતા નહીં ઔર અંદર પ્રયત્ન કરને જાતા હૈ. રુચિ આત્માકી ચાહિયે. રાગ ઔર પુણ્યકી રુચિ છૂટ જાની ચાહિયે. કિસી ભી પહલૂસે રાગકી પુષ્ટિ ઔર રુચિ નહીં હોની ચાહિયે. સબ રાગકી રુચિ છૂટ જાય. આહાહા..! સમજમેં આયા?

'**અંતરંગ રુચિકો નહીં પલટતા, ઉસે માર્ગકા ખ્યાલ નહીં હૈ. પ્રથમ રુચિકો પલટે...**' રુચિ અનુયાયી વીર્ય. જિસ ઓર પોસાતા હો, ઉસ ઓર પુરુષાર્થ કામ કરે. આહા..હા..! અંતરકી રુચિ જમી તો પુરુષાર્થ વહાં કામ કરે, રાગકી રુચિ જમી તો રાગકા પુરુષાર્થ કરે. રુચિ અનુસાર વીર્ય લગતા હૈ. '**ઉપયોગ સહજ હી પલટ જાયગા.**' રુચિકો પલટે તો ઉપયોગ સહજ હી પલટ જાયગા. રુચિ બદલ જાય તો ઉપયોગ સહજ અંદર જાયેગા. આહા..! સૂક્ષ્મ બાત હૈ, ભાઈ! '**માર્ગકી યથાર્થ વિધિકા યહ ક્રમ હૈ.**' પ્રાપ્ત કરનેકી વિધિકા યહ ક્રમ હૈ. વિશેષ કહેંગે...

(શ્રોતા :- પ્રમાણ વચન ગુરુદેવ!)